II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 21ης Δεκεμβρίου 1993

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ

(IV/29.420 — Grundig-ΕΚ-Συμφωνία αποκλειστικής διανομής)

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(94/29/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 6 και 8,

την αίτηση που υπέβαλε η Grundig AG στις 12 Ιανουαρίου 1989, ζητώντας την παράταση της απαλλαγής,

τη δημοσίευση [2] του ουσιώδους περιεχομένου της κοινοποίησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

Α. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(1) Με την απόφασή της 85/404/ΕΟΚ [3], η Επιτροπή χορήγησε απαλλαγή μέχρι τις 28 Μαρτίου 1989 όσον αφορά τη συμφωνία αποκλειστικής διανομής, που της είχε κοινοποιηθεί από την επιχείρηση Grundig AG για ηλεκτρονικές συσκευές ψυχαγωγίας στις 29 Μαρτίου 1977. Στις 12 Ιανουαρίου 1989, η επιχείρηση Grundig AG είχε ζητήσει να παραταθεί η ισχύς της απαλλαγής αυτής.

I. Η αγορά

(2) Χαρακτηριστικό στοιχείο της αγοράς ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας αποτελεί ο έντονος ανταγωνισμός. Ο ανταγωνισμός αυτός οφείλεται στον μεγάλο αριθμό παραγωγών με διαφορετικές στρατηγικές διανομής και στις ραγδαίες τεχνικές εξελίξεις, που οδηγούν σε διαρκείς τεχνικές καινοτομίες. Μεγάλη πίεση ασκούν στην ευρωπαϊκή αγορά οι παραγωγοί από την Άπω Ανατολή από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, πράγμα που συνεπάγεται όχι μόνο σε σφοδρό ανταγωνισμό των τιμών και σε μείωσή τους, αλλά σε υποχώρηση των μεριδίων της αγοράς για τους ευρωπαίους παραγωγούς.

(3) Παράλληλα, παρατηρούνται στο επίπεδο του εμπορίου όχι μόνον αυξανόμενες τάσεις συγκέντρωσης, αλλά και τάσεις επικράτησης νέων μορφών διανομής των προϊόντων, ιδίως μάλιστα στις αποκαλούμενες υπεραγορές «πληρωμής με μετρητά και παραλαβής» («Cash and Carry»). Οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι επιχειρήσεις αυτές στον καταναλωτή δεν συμπεριλαμβάνουν ούτε την παροχή συμβουλών, αλλά ούτε και την εξυπηρέτησή τους ως πελατών, σε αντίθεση με τα εξειδικευμένα καταστήματα του εμπορίου. Για το λόγο αυτό, αλλά και εξαιτίας των πλεονεκτημάτων που αποκομίζουν εξαιτίας του μεγέθους τους οι υπεραγορές, και ιδίως οι αλυσίδες αυτών, οι εν λόγω επιχειρήσεις προτείνουν τιμές που δεν είναι σε θέση να προσφέρουν οι ανεξάρτητοι μικρομεσαίοι έμποροι. Ως εκ τούτου, πολλοί από τους εμπόρους αυτούς εκδιώχθηκαν από την αγορά, γεγονός που είχε ως συνέπεια την περαιτέρω συγκέντρωση του εμπορίου.

(4) Αυτές οι εξελίξεις του εμπορίου παρουσιάζουν ορισμένα μειονεκτήματα τόσο για τους καταναλωτές, όσο και για τους παραγωγούς. Οι καταναλωτές αποκομίζουν μεν ορισμένα οφέλη, από τις μειωμένες τιμές, από την άλλη πλευρά όμως χάνουν τα πλεονεκτήματα που συνδέονται με το εξειδικευμένο εμπόριο, όπως παρουσία κοντά στον πελάτη, παροχή συμβουλών από εξειδικευμένο προσωπικό και εξυπηρέτηση του πελάτη, στοιχεία που ενέχουν όλο και μεγαλύτερη σημασία για πολλούς καταναλωτές εξαι-

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 181 της 17. 7. 1992, σ. 3.
[3] ΕΕ αριθ. L 233 της 30. 8. 1985, σ. 1.

τίας των συνεχών τεχνικών καινοτομιών. Οι παραγωγοί αντιμετωπίζουν, αντιθέτως, μεγαλύτερες δυσχέρειες στην προσπάθειά τους να οργανώσουν ένα πυκνό δίκτυο εξειδικευμένων εμπόρων, οι οποίοι να προσφέρουν όλο το φάσμα των παροχών που είναι απαραίτητες προς το συμφέρον των πελατών, ιδίως στις περιοχές της υπαίθρου, και φροντίζουν ταυτόχρονα για την καλύτερη δυνατή πώληση των προϊόντων με το συγκεκριμένο σήμα.

(5) Τα επιλεκτικά συστήματα διανομής για τις ηλεκτρονικές συσκευές ψυχαγωγίας γνώρισαν διαφορετική διάδοση στα διάφορα κράτη μέλη. Η εξάπλωσή τους στη Γερμανία ήταν παραδοσιακά ευρύτερη από τα άλλα κράτη μέλη. Πολλοί είναι, ωστόσο, οι παραγωγοί που πωλούν στη Γερμανία, όπως και στα υπόλοιπα κράτη μέλη, τις συσκευές τους χωρίς να διαθέτουν αποκλειστικά συστήματα διανομής. Εφόσον εφαρμόζεται η πρακτική των αποκλειστικών συστημάτων διανομής, αυτά προσλαμβάνουν διαφορετικές μορφές. Εξάλλου, πολλά από τα συστήματα διανομής που έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή παρουσιάζουν αποκλειστικά εθνικό χαρακτήρα και δεν επεκτείνονται στα άλλα κράτη μέλη. Ο αριθμός των κοινοποιηθέντων συστημάτων διανομής δεν αυξήθηκε σημαντικά από την εποχή της αρχικής απαλλαγής του συστήματος αποκλειστικής διανομής Grundig το 1985. Δεδομένου ότι τα επιλεκτικά συστήματα διανομής συνεπάγονται τεράστιο κόστος για τους παραγωγούς (διαχείριση και εποπτεία, παρακολούθηση και εκπαίδευση των εμπόρων κ.ο.κ.), τα κίνητρα που υπάρχουν για την καθιέρωση νέων συστημάτων είναι ελάχιστα.

II. Θέση της Grundig στην αγορά και διάρθρωση του συστήματος διανομής της

(6) Η επιχείρηση Grundig AG (εφεξής Grundig) με έδρα το Fürth της Γερμανίας συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων κατασκευαστών ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας στην Ευρώπη, εμφανίζοντας κύκλο εργασιών ύψους 4,23 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά το οικονομικό έτος 1991/92. Τα μερίδια που η Grundig ελέγχει στην αγορά σε κοινοτική κλίμακα όσον αφορά τα κυριότερα προϊόντα που πωλεί — δηλαδή τις έγχρωμες τηλεοράσεις και τις συσκευές μαγνητοσκόπησης — ανέρχονται περίπου σε 9,5 % και σε 5,3 %, αντιστοίχως. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα μερίδια που ελέγχει είναι σημαντικά υψηλότερα και ανέρχονται, σε όσον αφορά τις έγχρωμες τηλεοράσεις, σε 14,3 % στη Γερμανία, σε 10,9 % στην Ιταλία και σε 17,5 % στην Πορτογαλία. Όσον αφορά τις συσκευές μαγνητοσκόπησης, τα μερίδια αυτά ανέρχονται σε 9,8 % στη Γερμανία, σε 6,4 % στην Ιταλία και σε 8,9 % στην Πορτογαλία. Σε σύγκριση με τα μερίδια αυτά, οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές της Grundig — οι επιχειρήσεις Thomson και Sony όσον αφορά τις έγχρωμες τηλεοράσεις — ελέγχουν σε κοινοτική κλίμακα μερίδια 15 % και 11 %, αντιστοίχως, της αγοράς ενώ, στην περίπτωση των συσκευών μαγνητοσκόπησης, που ο ανταγωνιστής είναι ο όμιλος Matsushita, το μερίδιο που ελέγχεται υπερβαίνει το 16 % περίπου.

(7) Η βιομηχανική πολιτική της Grundig διευθύνεται από την 1η Απριλίου 1984 από την επιχείρηση Philips Electronics, με έδρα το Eindhoven, στις Κάτω Χώρες, η οποία μέχρι σήμερα είχε τον έλεγχο επί ποσοστού περίπου 40 % των μεριδίων της Grundig και η οποία εξαγόρασε εδώ και αρκετό καιρό το σύνολο των μεριδίων. Η Philips κατέχει στην Ευρώπη ηγετική θέση όσον αφορά τις ηλεκτρονικές συσκευές ψυχαγωγίας, και ελέγχει σε κοινοτική κλίμακα μερίδιο 17 % της αγοράς για τις έγχρωμες συσκευές τηλεόρασης και 8,7 % όσον αφορά τις συσκευές μαγνητοσκόπησης (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα αντίστοιχα μερίδια της αγοράς της Grundig). Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα μερίδια αυτά της αγοράς είναι υψηλότερα και ανέρχονται, στην περίπτωση των εγχρώμων συσκευών τηλεόρασης, σε 24,1 % στις Κάτω Χώρες και σε 19,5 % στο Βέλγιο ενώ, στην περίπτωση των συσκευών μαγνητοσκόπησης, τα μερίδια αυτά ανέρχονται σε 18,5 % στις Κάτω Χώρες και σε 11,3 % στο Βέλγιο. Οι εταιρείες Grundig και Philips διακινούν μέχρι σήμερα τις συσκευές τους ανεξάρτητα η μία από την άλλη και χρησιμοποιώντας διαφορετικά κυκλώματα διανομής. Στο πλαίσιο αυτό, η Philips δεν διαθέτει πανευρωπαϊκό επιλεκτικό σύστημα διανομής, σε αντίθεση προς την Grundig.

(8) Η Grundig διακινεί τα προϊόντα της μέσω επιλεγμένων εμπόρων χονδρικής και λιανικής πώλησης, οι οποίοι προμηθεύονται τα προϊόντα στη μεν Γερμανία απευθείας από την Grundig, ενώ στα άλλα κράτη μέλη από τις επιχειρήσεις αποκλειστικής διανομής — οι οποίες εν μέρει είναι θυγατρικές εταιρείες της Grundig. Στο δίκτυο διανομής συμμετέχουν περίπου 29 000 έμποροι λιανικής πώλησης σε όλη την Κοινότητα. Το δίκτυο διανομής εμφανίζει τη μεγαλύτερη πυκνότητα στη Γερμανία, με 16 000 εμπόρους. Η Grundig διακινεί, εξάλλου, τα προϊόντα της στη Γερμανία και στη Δανία στο πλαίσιο ειδικών συμβάσεων που έχει συνάψει με τρεις ενώσεις εξειδικευμένων μεσαίων επιχειρήσεων λιανικής πώλησης, τις οποίες η Grundig προμηθεύει αποκλειστικά με ορισμένο φάσμα συσκευών. Οι συμβάσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο χωριστής κοινοποίησης και χωριστής διαδικασίας, ως προς τις οποίες οι έρευνες δεν έχουν ακόμη περατωθεί.

(9) Όπως συμβαίνει και με τους υπόλοιπους παραγωγούς ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας, οι τιμές για τα προϊόντα της Grundig ποικίλλουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις διαφορετικές τεχνικές προδιαγραφές, στο διαφορετικό κόστος διανομής καθώς και στο διαφορετικό ύψος της φορολογίας. Οι τιμές εμφανίζουν επίσης σημαντικότατες διακυμάνσεις στο πλαίσιο ενός και του αυτού κράτους μέλους, εξαιτίας του εντονότατου ανταγωνισμού των τιμών μεταξύ των εμπόρων.

III. Το σύστημα διανομής της Grundig

1. *Η συμφωνία αποκλειστικής διανομής της Grundig στην Κοινότητα για το λιανικό εμπόριο*

(10) Σύμφωνα με τη συμφωνία αποκλειστικής διανομής της Grundig για το λιανικό εμπόριο, οι έμποροι εντάσσονται στο σύστημα αποκλειστικής διανομής, εφόσον πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

— την υποχρέωση να διατηρούν κατάστημα λιανικής πωλήσεως που είναι εξειδικευμένο στην πώληση ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας ή ειδικό τμήμα που έχει εξειδικευθεί στις πωλήσεις αυτές (π.χ. στα πλαίσια επιχείρησης λιανικής πωλήσεως που εμφανίζει δομή παραπλήσια με τα πολυκαταστήματα) ή άλλες εγκαταστάσεις διανομής εξειδικευμένες στον τομέα αυτό, εφόσον αυτές είναι συγκρίσιμες με τα εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής πωλήσεως του κλάδου και αντιπροσωπεύονται στην αντίστοιχη χώρα διανομής σε όλη την έκτασή της, δεδομένου του μεγέθους και του

κύκλου εργασιών τους. Η τελευταία αυτή ρήτρα, που θεσπίστηκε στις αρχές του 1992, καθιστά για πρώτη φορά δυνατή την έγκριση επιχειρήσεων ταχυδρομικής αποστολής εμπορευμάτων, εφόσον αυτές διατηρούν εξειδικευμένα σημεία διανομής συγκρίσιμα με τα καταστήματα λιανικής πωλήσεως του κλάδου. Η διανομή δεν επιτρέπεται εφόσον δεν υπάρχουν χώροι επίδειξης των προϊόντων, παροχής συμβούλων και εξυπηρέτησης της πελατείας,

— την υποχρέωση όπως το ειδικευμένο κατάστημα, το ειδικευμένο τμήμα οι εγκαταστάσεις διανομής των προϊόντων να είναι προσπελάσιμα στο κοινό κατά τη διάρκεια των συνηθισμένων ωρών λειτουργίας των καταστημάτων λιανικού εμπορίου, χωρίς να απαιτείται ειδική άδεια ή χωρίς να πρέπει να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες. Οι χώροι πωλήσεων στους οποίους εκτίθενται και επιδεικνύονται οι συσκευές Grundig με αντιπροσωπευτικό τρόπο πρέπει να εμφανίζουν εικόνα ανάλογη με το κύρος της μάρκας Grundig,

— την υποχρέωση για τον έμπορο να απασχολεί ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό πωλήσεων που διαθέτει τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις για την κατάλληλη παροχή συμβουλών στους πελάτες,

— την υποχρέωση για το εμπόριο να διαθέτει φάσμα των προϊόντων της Grundig στον πλησιέστερο δυνατό βαθμό, ανάλογα με τις απαιτήσεις που επιβάλλει το μέγεθος του ειδικού καταστήματος ή του ειδικού τμήματος, και να διατηρεί επαρκή αποθέματα αντιπροσωπευτικού δείγματος του φάσματος των προϊόντων Grundig, ανάλογα με το μέγεθος του ειδικευμένου καταστήματος, του ειδικευμένου τμήματος ή των εγκαταστάσεων πωλήσεως,

— την υποχρέωση να εξασφαλίζει τη σωστή και έγκαιρη διεκπαραίωση όλων των παροχών που δυνδέονται με την εγγύηση και εξυπηρέτηση των πελατών, είτε στο δικό του εργαστήριο, είτε σε εργαστήριο με το οποίο έχει συνάψει σύμβαση μόνιμης σχέσης εργασίας.

(11) Η Grundig δεσμεύεται να προμηθεύει τις συσκευές της μόνο σε εγκεκριμένους ειδικευμένους εμπόρους λιανικής πωλήσεως, να επιβάλει τις υποχρεώσεις αυτές στους χονδρεμπόρους τους οποίους εφοδιάζει με τα προϊόντα της και να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος. Αν ένας έμπορος πληροί τα κριτήρια ασκήσεως του ειδικευμένου εμπορίου, του παρέχεται η έγκριση άσκησης του εμπορίου σε προθεσμία τεσσάρων εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής αιτήσεώς του από την Grundig. Αν δεν έχει εκδοθεί η απόφαση σχετικά με την εν λόγω αίτηση μέσα στη σχετική προθεσμία, λογίζεται ότι ο έμπορος έλαβε τη σχετική έγκριση. Στην περίπτωση αυτή, η Grundig επιφυλάσσεται του δικαιώματος να ελέγξει η ίδια κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις ασκήσεως του εξειδικευμένου εμπορίου και, εφόσον δεν πληρούνται, να προβεί σε καταγγελία της συμβάσεως αποκλειστικής διανομής που έχει συνάψει ο εξειδικευμένος χονδρέμπορος με τον έμπορο λιανικής πωλήσεως, χωρίς να τηρήσει οποιαδήποτε προθεσμία. Όλοι οι εγκεκριμένοι έμποροι καταχωρούνται στον πίνακα ειδικευμένων εμπόρων λιανικής πωλήσεως. Ο πίνακας αυτός παραδίδεται σε διαχειριστή, ο οποίος οφείλει να απαντά σε κάθε ερώτημα όσον αφορά τη συμμετοχή των εμπόρων στο σύστημα αποκλειστικής διανομής της Grundig.

(12) Ενόψει του γεγονότος ότι η συμφωνία αποκλειστικής διανομής εφαρμόζεται σε όλη την κοινή αγορά, η Grundig επιφυλάσσεται του δικαιώματος να παραβλέπει ορισμένα κριτήρια αναγνώρισης, σε συνάρτηση με τις εκάστοτε συνθήκες κάθε χώρας. Η ευχέρεια αυτή δεν ισχύει, ωστόσο, για την αξίωση ύπαρξης ειδικευμένου καταστήματος λιανικών πωλήσεων ή ανάλογης μορφής διανομής, για την εκμετάλλευση καταστήματος λιανικών πωλήσεων, για την αντιπροσωπευτική έκθεση και επίδειξη των συσκευών Grundig, για την απασχόληση εκπαιδευμένου προσωπικού πωλήσεων και για τη διεκπεραίωση όλων των υπηρεσιών που συνδέονται με την παροχή εγγύησης και την εξυπηρέτηση της πελατείας.

(13) Οι προσπάθειες που καταβάλλουν οι έμποροι λιανικής πωλήσεως Grundig για την πώληση των προϊόντων πρέπει να έχουν ως επίκεντρό τους τον τελικό καταναλωτή. Πάντως, στο πλαίσιο της κοινής αγοράς και στις χώρες οι οποίες έχουν εγγυηθεί την αδασμολόγητη ανταλλαγή εμπορευμάτων με τα κράτη μέλη, βάσει συμφωνίας ελευθέρου εμπορίου που έχουν συνάψει με την Κοινότητα, επιτρέπεται επίσης ο εφοδιασμός των μεταπωλητών, εφόσον αυτοί είναι καταχωρημένοι στον πίνακα των ειδικευμένων εμπόρων λιανικής πωλήσεως Grundig (βλέπε αιτιολογική σκέψη 10). Στην περίπτωση αυτή, καταγράφονται οι πωλητές, η ημερομηνία πωλήσεως και ο αριθμός της παραδιδόμενης συσκευής, και τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται στην Grundig όταν το ζητήσει, εφόσον ο έλεγχος του κυκλώματος διανομής καθίσταται αναγκαίος για τεχνικούς λόγους και, ιδίως, όταν έχουν ενδεχομένως προκύψει συγκεκριμένα ελαττώματα στις παραγόμενες σειρές προϊόντων ή όταν υπάρχει η βάσιμη υποψία ότι έχουν παραβιαστεί οι όροι της συμφωνίας αποκλειστικής διανομής στην Κοινότητα.

(14) Στους εμπόρους λιανικής πωλήσεως απαγορεύεται να εγείρουν αμφιβολίες ως προς το εάν ανήκουν στο δίκτυο αποκλειστικής λιανικής πωλήσεως, μέσω διαφημίσεων και μέσω εμπορικής πρακτικής που εφαρμόζουν. Σε συνάρτηση, εξάλλου, με τη διανομή συσκευών Grundig, δεν επιτρέπεται σ' αυτούς να παραπλανούν την πελατεία χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως «τιμές συναποκόμισης, αυτοεξυπηρέτησης ή άμεσης παραλαβής».

(15) Η Grundig επιφυλάσσεται του δικαιώματος να επανεξετάζει οποτεδήποτε κατά πόσο συντρέχουν οι προϋποθέσεις σχετικά με την υποχρέωση αποκλειστικής διανομής και, σε αντίθετη περίπτωση, να προβεί σε καταγγελία της σύμβασης αποκλειστικής διανομής. Σε περιπτώσεις σοβαρών παραβάσεων της σύμβασης, η Grundig μπορεί να επιβάλει την αναστολή των προμηθειών επί ορισμένο χρονικό διάστημα, σε περίπτωση δε επαναλήψεως των παραβάσεων, μπορεί να αποφασίσει την διακοπή του εφοδιασμού επ' αόριστο χρονικό διάστημα, καταγγέλλοντας συγχρόνως τη σύμβαση χωρίς να τηρήσει οποιαδήποτε προθεσμία. Στις περιπτώσεις αθέμιτου ανταγωνισμού, η αναστολή του εφοδιασμού είναι δυνατόν να επιβληθεί μόνον εφόσον η παράβαση είναι αναμφισβήτητη ή εάν έχει διαπιστωθεί δικαστικά. Ως δικαστική διαπίστωση θεωρείται επίσης και η απόφαση λήψης προσωρινών μέτρων, κατά της οποίας δεν έχει υποβληθεί προσφυγή. Η Grundig δικαιούται να προβεί σε τακτική καταγγελία μόνο σε περίπτωση εγκατάλειψης του συστήματος αποκλεισιτκής διανομής.

2. *Η συμφωνία αποκλειστικής διανομής της Grundig στην Κοινότητα για το χονδρικό εμπόριο*

(16) Σύμφωνα με τη συμφωνία αποκλειστικής διανομής προϊόντων Grundig για το χονδρικό εμπόριο στην Κοινότητα, οι χονδρέμποροι γίνονται δεκτοί στο σύστημα αποκλειστικής διανομής εφόσον πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

— την υποχρέωση να ασκούν χονδρεμπόριο ειδικευμένο στην πώληση ηλεκτρονικών προϊόντων ψυχαγωγίας ή να διατηρούν ειδικό σχετικό τμήμα, ανάλογο με τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις χονδρικού εμπορίου,

— την υποχρέωση να απασχολούν ειδικό ειδικευμένο προσωπικό με τις σχετικές τεχνικές γνώσεις και να διαθέτουν ειδικευμένες εξωτερικές υπηρεσίες για την παροχή τεχνικών συμβουλών στους πελάτες,

— την υποχρέωση να διαθέτουν τις οργανωτικές και περιουσιακές προϋποθέσεις για να είναι σε θέση, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, να διακινούν προϊόντα από το συνολικό φάσμα παραγωγής της Grundig, να διατηρούν αποθέματα και να εξασφαλίζουν τον εφοδιασμό της πελατείας μέσα στις προθεσμίες που έχουν συμφωνηθεί.

(17) Η Grundig υποχρεούται να προμηθεύει μόνον εκείνους τους χονδρεμπόρους οι οποίοι πληρούν τα προαναφερθέντα κριτήρια και να διασφαλίζει την απρόσκοπη λειτουργία του συστήματος. Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στις διάφορες χώρες, η Grundig επιφυλάσσεται του δικαιώματος να μην τηρεί ορισμένους ενιαία σε ολόκληρο το έδαφος μιας χώρας. Η ευχέρεια αυτή δεν ισχύει για τους όρους που αφορούν την εκμετάλλευση του εξειδικευμένου χονδρεμπορίου και την απασχόληση του εκπαιδευμένου προσωπικού. Όσον αφορά την ένταξη στο δίκτυο διανομής, τη λήξη της σύμβασης και τις περιπτώσεις καταστρατήγησης των συμβατικών διατάξεων, εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι κανόνες που ισχύουν για τους εμπόρους λιανικής πωλήσεως.

(18) Οι ειδικευμένοι χονδρέμποροι έχουν το δικαίωμα να προμηθεύουν μόνο τους εγκεκριμένους μεταπωλητές ή να αγοράζουν τις συσκευές τους μόνον από αυτούς, στο πλαίσιο της κοινής αγοράς και στις χώρες οι οποίες έχουν συνάψει με την- Κοινότητα συμφωνίες ελευθέρου εμπορίου. Έχουν το δικαίωμα να εφοδιάζουν τους τελικούς καταναλωτές μόνον εφόσον αυτοί διατηρούν βιοτεχνία, προμηθεύονται για συγκεκριμένους επαγγελματικούς σκοπούς της επιχείρησης και προσκομίζουν τη σχετική απόδειξη, υπογράφοντας πρόσθετη γραπτή δήλωση δεσμευτικών όρων.

IV. **Ρήτρες εγγύησης**

(19) Ως κατασκευάστρια εταιρεία η Grundig δεν χορηγούσε μέχρι σήμερα συμβατικές εγγυήσεις στους τελικούς καταναλωτές για τις συσκευές της. Οι καταναλωτές έπρεπε, ως εκ τούτου, να στηρίζονται στις αξιώσεις εγγύησης που τους παρείχαν οι διατάξεις της οικείας νομοθεσίας, για τις οποίες ίσχυαν ενίοτε διαφορετικές ρυθμίσεις στα κράτη μέλη. Στις περιπτώσεις που προέκυψαν προβλήματα από τις διασυνοριακές εγγυήσεις, τα ζητήματα διευθετήθηκαν μέσω κυρίως της συμβιβαστικής οδού. Η Grundig προτίθεται ωστόσο να καθιερώσει σε κοινοτική κλίμακα μια ενιαία πανευρωπαϊκή συμβατική εγγύηση πλήρους κάλυψης και έχει αρχίσει την οργάνωση του αντίστοιχου δικτύου τεχνικής υποστήριξης. Έπειτα από σχετική παρότρυνση της Επιτροπής, η Grundig ανέλαβε εξάλλου την υποχρέωση, μέχρις ότου ολοκληρωθεί η καθιέρωση της εγγύησης πλήρους κάλυψης σε πανευρωπαϊκή κλίμακα, να εξασφαλίζει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να επικαλούνται στο κράτος μέλος στο οποίο έχουν την κατοικία τους, τις αξιώσεις που απορρέουν από την εγγύηση, έστω και αν απέκτησαν τη σχετική συσκευή σε άλλο κράτος μέλος, και κοινοποίησε σχετική υπόδειξη σε όλες τις θυγατρικές επιχειρήσεις της και στους αποκλειστικούς διανομείς της στα διάφορα κράτη μέλη. Η έκταση της εγγύησης κρίνεται βάσει της αξιώσεως που παρέχεται στη χώρα της αγοράς.

V. **Παρατηρήσεις τρίτων**

(20) Μετά τη δημοσίευση του ουσιώδους περιεχομένου του κοινοποιηθέντος συστήματος διανομής, περιήλθαν στην Επιτροπή παρατηρήσεις εκ μέρους τριών ενδιαφερομένων τρίτων. Στην πρώτη περίπτωση, πρόκειται για μια επιχείρηση η οποία εκμεταλλεύεται σειρά χονδρεμπορικών υπεραγορών αυτοεξυπηρέτησης βάσει της αποκαλούμενης αρχής «πληρωμής με μετρητά και άμεσης παραλαβής» («Cash and carry»), η οποία προβάλλει αντιρρήσεις ως προς το γεγονός ότι οι χονδρέμποροι υποχρεώνονται να διαθέτουν εξειδικευμένες εξωτερικές υπηρεσίες. Κατά την άποψη της επιχείρησης αυτής, το κριτήριο αυτό θεωρείται ότι δεν συμβαδίζει πλέον με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά στο χώρο των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας επειδή οδηγεί στον αποκλεισμό των σύγχρονων μορφών διακίνησης των προϊόντων, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από ιδιομορφίες που προσιδιάζουν στα σχετικά προϊόντα. Περαιτέρω, ασκείται κριτική κατά της ρύθμισης ότι οι τελικοί καταναλωτές επιτρέπεται να προμηθεύονται τα προϊόντα από τους χονδρεμπόρους μόνον εφόσον διατηρούν σχετική βιοτεχνική επιχείρηση, προμηθεύονται το εμπόρευμα για συγκεκριμένους επαγγελματικούς σκοπούς και προσκομίζουν τη σχετική απόδειξη κατά τρόπο που μπορεί να ελεχθεί αντικειμενικά, υπογράφοντας την αντίστοιχη πρόσθετη γραπτή δεσμευτική δήλωση. Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση είναι της άποψης ότι, στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες το εμπόρευμα μπορεί από τη φύση του και χάρη στις ιδιότητές τους να χρησιμοποιηθεί στη βιομηχανική επιχείρηση του πελάτη, δεν απαιτείται να υπογράφονται πρόσθετες δεσμευτικές γραπτές δηλώσεις.

(21) Στη δεύτερη περίπτωση, οι αντιρρήσεις διατυπώθηκαν από συνεταιρισμό αγοράς συσκευών ψυχαγωγίας μερικών μικρομεσαίων εμπόρων, ο οποίος στράφηκε κατά του γεγονότος ότι οι έμποροι υποχρεούνται να αναγράφουν την ημερομηνία της αγοράς και τον αριθμό συσκευής του παραδιδόμενου εμπορεύματος σε περίπτωση πωλήσεως προς άλλους εγκεκριμένους εμπόρους, και ότι υποχρεούνται να κοινοποιούν στη Grundig τα σχετικά στοιχεία σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Με τον τρόπο αυτό δυσχεραίνονται, κατά την άποψή του, οι παράλληλες εισαγωγές μεταξύ των κρατών μελών, επειδή υπάρχει ο φόβος ότι η Grundig θα ασκήσει πίεση στους συγκεκριμένους εμπόρους.

(22) Η τρίτη καταγγελία προήλθε από γαλλική επιχείρηση, η οποία προμηθεύει μόνο τελικούς καταναλωτές που ανήκουν στο προσωπικό ορισμένων επιχειρήσεων ή δημοσίων διοικήσεων και οι οποίοι οφείλουν να νομιμοποιούνται με την προσκόμιση ταυτότητας δικαιούχου. Η Grundig είχε, καταρχήν, απορρίψει την ένταξη της επιχείρησης αυτής στο σύστημα διανομής

επειδή, σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια αποδοχής, το κατάστημα διακίνησης των προϊόντων πρέπει να είναι προσπελάσιμο χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη άδεια. Επειδή οι συναλλαγές με την επίδειξη της ταυτότητας του δικαιούχου συγκαταλέγονται, ωστόσο, από τη γαλλική πρακτική και νομολογία στις αρμόζουσες μορφές διανομής, η Grundig θα προσφύγει στη δυνατότητα να παραιτηθεί από την εφαρμογή ορισμένων κριτηρίων έγκρισης, ανάλογα με τις εκάστοτε ισχύουσες συνθήκες στη χώρα (βλέπε αιτιολογική σκέψη 12) και θα εντάξει την ενδιαφερόμενη επιχείρηση στο σύστημα διανομής.

Β. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ι. Άρθρο 85 παράγραφος 1

1. *Συμβατικές ρήτρες οι οποίες δεν περιορίζουν τον ανταγωνισμό*

(23) Οι συμβάσεις με χονδρεμπόρους και με εμπόρους λιανικής πώλησης στις οποίες θεμελιώνεται το σύστημα διανομής της Grundig αποτελούν κατά βάση απλές κλαδικές συμφωνίες αποκλειστικής διανομής. Τα περιλαμβανόμενα στις συμβάσεις κριτήρια έγκρισης δεν εμπίπτουν αφεαυτά στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1, επειδή είναι ποιοτικής μορφής και εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις. Αυτό σημαίνει ότι σε όλους τους εμπόρους που πληρούν τα σχετικά κριτήρια παρέχεται η αντίστοιχη έγκριση. Τούτο ισχύει ιδίως για τις ακόλουθες ρήτρες:

(24) α) Οι απαιτήσεις οι σχετικές με τα ειδικά προσόντα των εμπόρων Grundig, τις ειδικές γνώσεις του προσωπικού πωλήσεων, την παροχή των εγγυήσεων και την εξυπηρέτηση των πελατών και τη διαμόρφωση του χώρου πωλήσεων δικαιολογούνται από τις ιδιόμορφες ανάγκες που προσιδιάζουν στη διανομή ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας υψηλών τεχνικών αξιώσεων. Ο υψηλός βαθμός καινοτομίας των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας, η διαρκής εξέλιξη νέων συσκευών και η επέκταση των δυνατοτήτων χρήσης των υφιστάμενων συσκευών καθιστούν αναγκαία την κατάλληλη παροχή συμβουλών σε πολλούς πελάτες, με την επίδειξη των συσκευών από εκπαιδευμένο προσωπικό πωλήσεων σε ειδικά διαμορφωμένους για το σκοπό αυτό χώρους. Για το λόγο αυτό, φαίνεται να δικαιολογείται το γεγονός ότι, στο βαθμό που εντάσσονται στο κύκλωμα διανομής, οι οργανισμοί ταχυδρομικής αποστολής εμπορευμάτων πρέπει να διαθέτουν εγκαταστάσεις διανομής, ήτοι τους σχετικούς χώρους, οι οποίοι πρέπει να είναι συγκρίσιμοι με τα εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής πώλησης του σχετικού κλάδου, και αν καλύπτουν όλο το έδαφος στη σχετική χώρα διανομής των προϊόντων, με αποτέλεσμα να αποκλείεται το καθαρό εμπόριο ταχυδρομικής αποστολής που δεν συμπεριλαμβάνει εγκαταστάσεις επίδειξης, παροχής συμβουλών και εξυπηρέτησης των πελατών. Οι πελάτες των επιχειρήσεων ταχυδρομικής αποστολής έχουν έτσι τη δυνατότητα, ακριβώς όπως και οι άλλοι πελάτες των εξειδικευμένων εμπορικών επιχειρήσεων, να εκμεταλλεύονται τις αντίστοιχες παροχές εξυπηρέτησης, στο βαθμό που το επιθυμούν.

(25) β) Από τη σκοπιά του ανταγωνισμού, δεν είναι επίσης απορριπτέο το γεγονός ότι το ειδικευμένο κατάστημα οφείλει κατά βάση να είναι προσπελάσιμο κατά τη διάρκεια των συνηθισμένων ωρών λειτουργίας των καταστημάτων λιανικής πώλησης. Αυτό συμβαδίζει με τη συνηθισμένη εικόνα του λιανικού εμπορίου, το οποίο εξυπηρετεί το λειτουργικό σκοπό να εφοδιάζει το σύνολο του πληθυσμού χωρίς να ευνοεί συγκεκριμένους κύκλους αγοραστών, ανάλογα με το κατά πόσο ανήκουν σε ορισμένες επαγγελματικές ομάδες ή στρώματα του πληθυσμού και χωρίς να αποκλείει άλλους αγοραστές. Στο βαθμό πάντως που σε ορισμένα κράτη μέλη οι επιχειρήσεις στις οποίες έχουν πρόσβαση μόνον ορισμένες ομάδες αγοραστών συμβαδίζουν με τις παραδοσιακές μορφές διανομής που έχουν εγκριθεί ρητά από το εθνικό δίκαιο, είναι δυνατόν και η Grundig να παραιτείται από την εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων.

(26) γ) Υπάρχουν επίσης βάσιμοι λόγοι που δικαιολογούν το γεγονός ότι οι χονδρέμποροι επιβαρύνονται με την υποχρέωση να μεριμνούν, εν γένει, για την ύπαρξη εξειδικευμένης εξωτερικής υπηρεσίας. Προκειμένου οι έμποροι λιανικής πώλησης να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις συμβατικές τους υποχρεώσεις παροχής συμβουλών και εξυπηρέτησης έναντι των καταναλωτών, πρέπει από τη δική τους πλευρά να κατατοπίζονται καταλλήλως και να τους παρέχονται συμβουλές από τους χονδρεμπόρους. Προς το σκοπό αυτό, είναι αναγκαίο να υπάρχει εξειδικευμένη εξωτερική υπηρεσία, ιδίως για να εξυπηρετούνται τα μικρά εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής πώλησης στις περιοχές της υπαίθρου. Η ανάγκη αυτή δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι το παραδοσιακό κλαδικό χονδρεμπόριο έχασε σε γενικές γραμμές τη βαρύτητά του και ότι οι εξειδικευμένοι έμποροι λιανικής πώλησης προμηθεύονται σήμερα συχνά τα εμπορεύματά τους από άλλα κυκλώματα διανομής, όπως το άμεσο δίκτυο διανομής του παραγωγού και οι συνεταιρισμοί αγοράς, όπου συχνά δεν υπάρχει καμία υπηρεσία παροχής συμβουλών για τα συγκεκριμένα προϊόντα. Στο πλαίσιο του επιλεκτικού συστήματος διανομής εμφανίζεται, πάντως, ορθό να διασφαλίζεται η παροχή συμβουλών για τα συγκεκριμένα προϊόντα και η εξυπηρέτηση σε όλες τις βαθμίδες της διανομής, γεγονός που δικαιολογεί την επιβολή αντίστοιχων αξιώσεων στους χονδρεμπόρους.

(27) Προς αυτό δεν αντιφάσκει το γεγονός ότι η Grundig είχε επιφυλαχθεί του δικαιώματος να παραιτηθεί από την άσκηση του κριτηρίου αυτού σε μεμονωμένα κράτη μέλη, ανάλογα με τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες. Στο βαθμό που το χονδρεμπόριο σε μεμονωμένα κράτη μέλη περιορίζεται εν γένει σε καθαρά λειτουργικά καθήκοντα διανομής, θα ήταν υπερβολικό να απαιτηθεί η αναδιάρθρωσή του στα κράτη μέλη αυτά. Αντιθέτως, στο βαθμό που σε άλλα κράτη μέλη το χονδρεμπόριο μεριμνά παραδοσιακά για την παροχή συμβουλών και την εξυπηρέτηση των πελατών σε αντίθεση προς το εξειδικευμένο εμπόριο λιανικής πώλησης, κρίνεται σκόπιμο να ζητηθεί από το χονδρεμπόριο η συνέχιση της παροχής των υπηρεσιών αυτών, προς το συμφέρον της επικράτησης συστήματος διανομής με κύριο γνώμονα την προσφορά υπηρεσιών. Δεν πρέπει να υπάρχει ο φόβος ότι η πρακτική αυτή θα οδηγήσει σε πλήρη εξάλειψη νέων μορφών διανομής των προϊόντων, όπως οι «αγορές πληρωμής με μετρητά και άμεσης παραλαβής», επειδή υπάρχουν αρκετοί άλλοι παραγωγοί οι οποίοι διακινούν τις συσκευές τους μέσω ανάλογων επιχειρήσεων.

(28) δ) Η απαγόρευση προμήθειας των προϊόντων σε μη αναγνωρισμένους εμπόρους αποσκοπεί στη διασφάλιση του ότι οι συσκευές Grundig διακινούνται μόνο από εμπόρους που διαθέτουν τις κατάλληλες ειδικές γνώσεις και οι οποίοι είναι ιδίως σε θέση να προσφέρουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες παροχής συμβουλών και εξυπηρέτησης. Η απαγόρευση δεν παρουσιάζει, ως εκ τούτου, προβλήματα από τη σκοπιά της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

(29) Η προμήθεια των προϊόντων σε αναγνωρισμένους εμπόρους συγκαταλλέγεται ρητά στις επιτρεπόμενες μορφές στο πλαίσιο της κοινής αγοράς, γεγονός που διανοίγει ιδίως τη δυνατότητα πραγματοποίησης παράλληλων εισαγωγών μεταξύ μεμονωμένων κρατών μελών με διαφορετικό επίπεδο τιμών. Η πρακτική σύμφωνα με την οποία ο έμπορος είναι υποχρεωμένος να καταγράφει, κατά την πώληση στον μεταπωλητή, τον αγοραστή, την ημερομηνία πώλησης και τους αριθμούς συσκευής των πωληθέντων εμπορευμάτων και να χορηγεί στη Grundig τις σχετικές πληροφορίες όταν αυτή το ζητήσει, δεν είναι επιλήψιμη. Αυτό απαιτείται ιδίως προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο πώλησης των προϊόντων της Grundig σε μη εγκεκριμένες εμπορικές επιχειρήσεις από τους εμπόρους, κατά παράβαση των δεσμεύσεων αποκλειστικής διανομής, πρακτική που δεν μπορεί να παρεμποδιστεί καθόλου εφόσον δεν υπάρχει κάποια δυνατότητα ελέγχου. Επειδή οι πληροφορίες περιορίζονται ρητά σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο έλεγχος της διανομής κρίνεται αναγκαίος για τεχνικούς λόγους ή λόγω της βάσιμης υποψίας ότι έχουν παραβιαστεί οι διατάξεις αποκλειστικής διανομής στην Κοινότητα και επειδή η Grundig υπέχει την υποχρέωση να αναφέρει στην Επιτροπή κάθε χρόνο τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες έκανε χρήση του δικαιώματος να ζητεί τις σχετικές πληροφορίες, δεν υπάρχει κίνδυνος, σε αντίθεση με τις επιφυλάξεις που είχαν διατυπώσει τρίτες πλευρές, η Grundig να ζητά σε συστηματική βάση πληροφορίες, ούτως ώστε να είναι σε θέση να ελέγχει και να δυσχεραίνει τις παράλληλες εισαγωγές μεταξύ των εγκεκριμένων εμπόρων.

(30) Σύμφωνα με όσα δήλωσε η ίδια η Grundig, τα τελευταία έτη δεν έκανε σε καμία περίπτωση χρήση του δικαιώματός της να ζητήσει να της χορηγηθούν οι σχετικές πληροφορίες. Βεβαίως η Grundig διεξήγαγε έρευνες σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά τις οποίες προϊόντα της Grundig που καλύπτονταν από τις διατάξεις αποκλειστικής διανομής προσφέρονταν προς πώληση από μη εγκεκριμένους εμπόρους. Τα πραγματικά αυτά περιστατικά κατέστη, ωστόσο, δυνατόν να διευκρινιστούν, χωρίς η Grundig να αναγκαστεί να ζητήσει, σε οποιαδήποτε μεμονωμένη περίπτωση, να προβεί πράγματι σε έλεγχο των σχετικών αριθμητικών στοιχείων, επειδή η παραπομπή στη δυνατότητα αυτή επαρκεί εν γένει για να διαβιβαστούν οι αντίστοιχες πληροφορίες από τους εμπόρους. Δεν υπάρχουν για το λόγο αυτό ενδείξεις που να συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι η Grundig θα χρησιμοποιούσε τη ρήτρα αυτή για να ελέγξει τις τιμές μεταπώλησης και για να διαιωνίσει ιδίως το καθεστώς διαφορετικών τιμών που επικρατεί στα κράτη μέλη.

(31) ε) Η απαγόρευση να γίνεται διαφήμιση για προϊόντα Grundig με «τιμές συναποκόμισης, αυτοεξυπηρέτησης και άμεσης παραλαβής», δικαιολογείται από το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη σύμβαση διανομής της Grundig, όλοι οι έμποροι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν ορισμένες υπηρεσίες πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των πελατών μετά την πώληση.

Αυτό έχει ως συνέπεια να μην επιτρέπεται στους εμπόρους να ασκούν επιχειρηματική πολιτική που να μην συμπεριλαμβάνει καταρχήν τις υπηρεσίες αυτές. Όταν όμως ένας έμπορος διαφημίζει ή προσφέρει προϊόντα Grundig σε «τιμές άμεσης παραλαβής», τότε παρέχει από την πλευρά του στους τελικούς καταναλωτές την εντύπωση ότι δεν συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες μετά την πώληση. Ο συμβατικός αποκλεισμός μιας τέτοιας επιχειρηματικής πολιτικής καλύπτεται, ως εκ τούτου, μέσω των ποιοτικών κριτηρίων αναγνώρισης. Εξάλλου, δεν υφίσταται κίνδυνος γενικής απόκλισης από την επιχειρηματική πολιτική που προβλέπει την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών μετά την πώληση, εφόσον ο έμπορος δεν παρέχει ορισμένες υπηρεσίες μετά την πώληση κατά ρητή βούληση του πελάτη. Στις περιπτώσεις αυτές, ο έμπορος δεν εμποδίζεται από τη σύμβαση διανομής της Grundig να παρέχει στον πελάτη έκπτωση για τις δαπάνες τις οποίες απέφυγε με τον τρόπο αυτό.

(32) στ) Η απαγόρευση που ισχύει βασικά για τους χονδρεμπόρους να προμηθεύουν με προϊόντα ιδιώτες τελικούς καταναλωτές, και η υποχρέωσή τους όταν προμηθεύουν τα προϊόντα σε βιοτέχνες τελικούς καταναλωτές να μεριμνούν ώστε να τους υπογράφουν αυτοί πρόσθετο έγγραφο με δεσμευτικές ρήτρες σύμφωνα με τις οποίες πρόκειται να χρησιμοποιήσουν το προϊόν για επαγγελματικούς σκοπούς, δικαιολογούνται επίσης ευλόγως, επειδή εξυπηρετούν τη διασφάλιση του επιμερισμού των καθηκόντων μεταξύ χονδρεμπορίου και λιανικού εμπορίου και βοηθούν να αποτρέπονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που αποβαίνουν σε βάρος του λιανικού εμπορίου. Αντίθετα με τις απόψεις που διατυπώθηκαν από τρίτους, δεν φαίνεται ενδεδειγμένο να περιοριστεί η υπογραφή του πρόσθετου εγγράφου με τις δεσμευτικές ρήτρες σε εκείνες μόνο τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συσκευές δεν είναι από την ίδια τους τη μορφή σε θέση να χρησιμοποιηθούν χωρίς άλλες μετατροπές στη βιομηχανική επιχείρηση του πελάτη, δηλαδή στα αποκαλούμενα ξένα προς την επιχείρηση εμπορεύματα. Στα ξένα προς την επιχείρηση εμπορεύματα υπάρχει επίσης ο κίνδυνος ότι η προμήθεια των εμπορευμάτων γίνεται για να ικανοποιηθούν καθαρά ιδιωτικές ανάγκες, ξένες προς την επιχείρηση, όπως συμβαίνει με τις συσκευές που προορίζονται για συγγενείς ή φίλους του βιομηχάνου, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται βάσιμη η διεξαγωγή του σχετικού ελέγχου μέσω της υπογραφής του πρόσθετου δεσμευτικού εγγράφου, εξέλιξη που δεν είναι ουδόλως απαράδεκτη για τη βιομηχανική πελατεία.

(33) ζ) Εξάλλου, η διαδικασία αναγνώρισης και αποκλεισμού των εμπόρων χονδρικής και λιανικής πώλησης δεν προκαλεί ουδόλως επιφυλάξεις από τη σκοπιά της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, επειδή οι αποφάσεις σχετικά με τις αιτήσεις αναγνώρισης

εκδίδονται μέσα στη εύλογη χρονική προθεσμία των τεσσάρων εβδομάδων, η τακτική καταγγελία προβλέπεται μόνο για το σύνολο του συστήματος αποκλειστικής διανομής και επειδή η καταγγελία για σημαντικό λόγο ή/και η διακοπή των προμηθειών στις περιπτώσεις παράβασης των κανόνων του ανταγωνισμού είναι δυνατόν να απαγγελθούν μόνον όταν η σχετική κατηγορία δεν αμφισβητείται ή όταν επιβεβαιώνεται δικαστικά.

(34) Όλες οι ρήτρες προς κατοχύρωση της επιλεκτικής διανομής από ειδικά εκπαιδευμένους εμπόρους χονδρικής και λιανικής πώλησης, οι οποίοι είναι σε θέση και είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν υπηρεσίες παροχής συμβουλών και εξυπηρέτησης των πελατών είναι δυνατόν, με τη σημερινή δομή της αγοράς και με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα από την άποψη του ανταγωνισμού στον κλάδο των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας, να επηρεάσουν αισθητά τον ανταγωνισμό μεταξύ των παραγωγών ή των εμπόρων, αλλά αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας μορφής διανομής που συμβιβάζεται με τις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1. Καθόσον ο κλάδος των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας χαρακτηρίζεται από τον έντονο ανταγωνισμό μεταξύ των παραγωγών, από διαφορετικές μορφές διανομής των προϊόντων και από το ζωηρό ανταγωνισμό που επικρατεί στο εμπορικό επίπεδο, η Grundig δεν έχει τη δυνατότητα, έστω και αν συνυπολογίζονταν τα μερίδια της αγοράς που ελέγχει η Philips, να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό στο επίπεδο του εμπορίου.

2. *Συμβατικές ρήτρες οι οποίες περιορίζουν τον ανταγωνισμό*

(35) Στις συμβάσεις περιλαμβάνονται, αντιθέτως, ορισμένες ρήτρες οι οποίες υπερβαίνουν το πλαίσιο του καθορισμού ποιοτικών απαιτήσεων ή συναφών με αυτές υποχρεώσεις και εμπίπτουν, ως εκ τούτου, στις διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1. Αυτό αφορά τις υποχρεώσεις των μεμονωμένων εμπόρων να ακολουθούν το πρόγραμμα πωλήσεων της Grundig στον πλησιέστερο δυνατό βαθμό που απαιτείται από το μέγεθος του ειδικευμένου καταστήματος ή του ειδικού τμήματος και να διατηρούν επαρκή αποθέματα με αντιπροσωπευτικό δείγμα από το φάσμα των προς πώληση προϊόντων, καθώς και την υποχρέωση των χονδρεμπόρων να πωλούν το συνολικό φάσμα των προϊόντων της Grundig και να διατηρούν, στο μέτρο του δυνατού, αποθέματα αυτού. Οι υποχρεώσεις αυτές υπερβαίνουν το μέτρο εκείνο που είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί η εύλογη διανομή των προϊόντων, και απαιτούν από τους εμπόρους να καταβάλλουν προσπάθειες προώθησης των προϊόντων που οδηγούν στον περιορισμό της αυτοδύναμης εμπορικής πολιτικής τους και που ζημιώνουν τους παραγωγούς ανταγωνιστικών συσκευών. Οι υποχρεώσεις αυτές συνιστούν, ως εκ τούτου, περιορισμούς του ανταγωνισμού, οι οποίοι, λαμβανομένης υπόψη της εφαρμογής του συστήματος διανομής της Grundig σε κοινοτική κλίμακα, είναι σε θέση να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και οι οποίοι γίνονται επίσης αισθητοί λόγω των μεριδίων που κατέχει η Grundig στην αγορά.

II. Άρθρο 85 παράγραφος 3

Οι συμβάσεις με εμπόρους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου στις οποίες θεμελιώνεται το σύστημα διανομής Grundig στην Κοινότητα πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 85 παράγραφος 3.

1. *Βελτίωση της κατανομής των εμπορευμάτων*

(36) Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους εμπόρους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου συμβάλλουν, από κοινού με τα θεσπιζόμενα κριτήρια του εξειδικευμένου εμπορίου, στη βελτίωση της κατανομής των εμπορευμάτων κατά τη διοχέτευση των συσκευών της Grundig στην αγορά. Μέσω των κριτηρίων του εξειδικευμένου εμπορίου διασφαλίζεται η διακίνηση των συσκευών Grundig μόνον από εμπόρους οι οποίοι διαθέτουν τα ανάλογα πραγματικά και προσωπικά εφόδια, στοιχείο που εξυπηρετεί την ορθολογική και αποτελεσματική διανομή των προϊόντων. Οι υποχρεώσεις των εμπόρων όσον αφορά τη διατήρηση αποθεμάτων και την πλήρους τήρηση του φάσματος προϊόντων της Grundig αποτελούν την εγγύηση ότι η Grundig θα έχει επιπλέον τη δυνατότητα να στηρίζεται σε δίκτυο επιλεγμένων εμπόρων που καλύπτουν όλες τις περιοχές, οι οποίοι είναι πρόθυμοι να υποβληθούν σε ιδιαίτερες προσπάθειες για τη διακίνηση των προϊόντων της Grundig. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η πώληση των προϊόντων.

2. *Αρμόζουσα συμμετοχή των καταναλωτών στα αποκομιζόμενα κέρδη*

(37) Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από το σύστημα διανομής, και ιδίως η διασφάλιση της κατάλληλης παροχής συμβουλών και της ύπαρξης αποδοτικής υπηρεσίας εξυπηρέτησης των πελατών, το διευρυμένο φάσμα προσφοράς εμπορευμάτων των εμπόρων του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και η βελτιωμένη ικανότητα προμήθειας των προϊόντων, αποτελούν άμεσα οφέλη που αποκομίζουν οι καταναλωτές. Αν ληφθούν υπόψη οι διαρκείς τεχνικές καινοτομίες, για μεγάλα τμήματα του καταναλωτικού κοινού έχει ιδιαίτερη σημασία το να παρέχονται οι κατάλληλες συμβουλές και να υπάρχει μέριμνα για την επιτόπια εγκατάσταση των συσκευών, χωρίς να απαιτείται να επιβαρύνονται για το σκοπό αυτό με αισθητά υψηλότερο επίπεδο τιμών ή χωρίς να επιβάλλεται να καταργηθεί ο ανταγωνισμός των τιμών μεταξύ των εμπόρων. Τα διαφημιστικά φυλλάδια των κατασκευαστών, τα άρθρα που δημοσιεύονται σε ειδικά περιοδικά ή στα περιοδικά που απευθύνονται στους καταναλωτές και οι οδηγίες χρήσης μπορούν, μόνο υπό όρους, να αντικαταστήσουν τη διαφωτιστική παροχή συμβουλών από τον εξειδικευμένο έμπορο καθώς και την εγκατάσταση της συσκευής και την υπόδειξη της σωστής χρήσης της. Έστω και εάν η ενημέρωση των καταναλωτών βελτιώνεται σήμερα ολοένα και περισσότερο και οι καταναλωτές διαθέτουν τις αναγκαίες εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις, μεγάλο τμήμα του καταναλωτικού κοινού εξακολουθεί να δίνει σημασία στην εξυπηρέτηση από εξειδικευμένους εμπόρους, την ύπαρξη των οποίων εγγυάται το αποκλειστικό σύστημα διανομής της Grundig. Επιπλέον, δεδομένου ότι συγκρίσιμες και ανταγωνιστικές συσκευές άλλων παραγωγών διακινούνται σε επαρκή βαθμό μέσω άλλων κυκλωμάτων πώλησης και ιδίως μέσω των υπεραγορών «πληρωμής με μετρητά και άμεσης παραλαβής», οι καταναλωτές διαθέτουν επαρκείς εναλλακτικές δυνατότητες να επιλέξουν μεταξύ μορφών διανομής που προσανατολίζονται περισσότερο προς την εξυπηρέτηση των πελατών, και άλλων μορφών που χρησιμοποιούν ως κριτήριο προσανατολισμού την τιμή. Η πώληση του συνολικού φάσματος προϊόντων υποβοηθά την πλήρη ενημέρωση και παροχή συμβουλών στους καταναλωτές, ενώ η διατήρηση αποθεμάτων από τους εμπόρους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου εξασφαλίζει την παράδοση του προϊόντος όσον δυνατόν το συντομότερο.

3. *Απαραίτητος χαρακτήρας των περιορισμών του ανταγωνισμού*

(38) Στο βαθμό που το σύστημα διανομής της Grundig περιλαμβάνει υποχρεώσεις με τις οποίες περιορίζεται ο ανταγωνισμός, αυτές είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των προαναφερθέντων πλεονεκτημάτων. Στο σημείο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι για να κριθεί κατά πόσο τα μέτρα αυτά είναι απαραίτητα, δεν έχει σημασία κατά πόσο τα εν λόγω εμπορεύματα μπορούν να διακινηθούν και με άλλο τρόπο, αλλά πολύ περισσότερο εάν απαιτείται η επιβολή των εξεταζόμενων περιορισμών του ανταγωνισμού από τη βασική πολιτική διακίνησης των προϊόντων του παραγωγού, η οποία έχει κριθεί θετικά στο πλαίσιο του άρθρου 85 παράγραφος 3. Το ζήτημα αυτό πρέπει να αντιμετωπισθεί σε συνάρτηση με τις υποχρεώσεις με τις οποίες προωθείται η πώληση των προϊόντων. Η Grundig επενδύει σημαντικά ποσά για την ενημερωτική κατατόπιση των εμπόρων, οργανώνοντας σχετικά μαθήματα και εφοδιάζοντας αυτούς με ενημερωτικό και διαφημιστικό υλικό. Οι επενδύσεις αυτές, οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της κατανομής των εμπορευμάτων και στην καλύτερη κατατόπιση και ενημέρωση των καταναλωτών, δικαιολογούνται από οικονομική άποψη μόνον εφόσον ο εξειδικευμένος έμπορος δεν περιορίζεται στην πώληση ορισμένων μόνο συσκευών, αλλά καταβάλλει προσπάθειες να διοχετεύσει στην αγορά το συνολικό πρόγραμμα πωλήσεων. Εξάλλου, δεδομένου ότι η έκταση των διατηρούμενων αποθεμάτων και του επιδεικνυόμενου προγράμματος πωλήσεων συμβαδίζει με το μέγεθος του εξειδικευμένου καταστήματος, εξασφαλίζεται η μη επιβολή δυσανάλογων όρων ως προς το σημείο αυτό, ιδίως σε βάρος των μικρών επιχειρήσεων.

4. *Έλλειψη της δυνατότητας εξάλειψης του ανταγωνισμού*

(39) Με τις συμβάσεις στις οποίες βασίζεται το σύστημα διανομής, και ιδίως με τις ρήτρες προώθησης των πωλήσεων, δεν διανοίγεται περαιτέρω στην Grundig καμία δυνατότητα να εξαλείψει τον ανταγωνισμό σε σημαντικό τμήμα των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας. Όσον αφορά τον ανταγωνισμό με τους άλλους παραγωγούς, οι συμφωνίες δεν έχουν κανένα αισθητό αντίκτυπο, επειδή οι έμποροι δεν παρουσιάζονται από τη συμφωνία αποκλειστικής διανομής να διακινούν συσκευές άλλων παραγωγών ή να μεριμνούν για τη διοχέτευσή τους στην αγορά. Όσον αφορά, αντιθέτως, τον ανταγωνισμό στο επίπεδο του εμπορίου, οι συμβάσεις επιτρέπουν την επικράτηση του ανταγωνισμού μεταξύ των εμπόρων της Grundig σε όλη την Κοινότητα τόσο στο επίπεδο του χονδρικού εμπορίου, όσο και στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου. Οι έμποροι είναι ελεύθεροι κατά τη διαμόρφωση των τιμών τους, και έχουν επιπλέον το δικαίωμα να εκμεταλλεύονται την εκάστοτε ευνοϊκότερη δυνατότητα προμήθειας των προϊόντων, καθόσον επιτρέπεται η διακίνηση των προϊόντων σε όλη την Κοινότητα μεταξύ των εμπόρων που έχουν γίνει αποδεκτοί στο σύστημα διανομής.

(40) Λόγω τον έντονου ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας, η Grundig δεν ελέγχει επαρκή μερίδια της αγοράς, έστω και με συνυπολογισμό των διασυνδέσεών της με τη Philips, προκειμένου να εξαλείψει τον ανταγωνισμό σε εμπορικό επίπεδο. Αντιθέτως, η Grundig είναι εκτεθειμένη στις σφοδρές πιέσεις του ανταγωνισμού που ασκούνται ιδίως από τους παραγωγούς της Άπω Ανατολής, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των μεριδίων της στην αγορά.

(41) Τέλος, ο ανταγωνισμός στο εμπορικό επίπεδο δεν εξαλείφεται ούτε με την ύπαρξη πληθώρας παρόμοιων συστημάτων διανομής, επειδή ένας σημαντικός αριθμός παραγωγών διοχετεύει τις συσκευές του στην αγορά χωρίς συστήματα αποκλειστικής διανομής. Για το λόγο αυτό, δεν υπάρχει επίσης κανένας κίνδυνος να αποκλεισθούν εν γένει ορισμένες εμπορικές μορφές, όπως οι καταναλωτικές υπεραγωρές και οι επιχειρήσεις αυτοεξυπηρέτησης των πελατών του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, από την πώληση των συσκευών αυτών.

III. **Άρθρα 6 και 8 του κανονισμού αριθ. 17**

(42) Εφόσον εξακολουθούν ακόμη να πληρούνται οι προϋποθέσεις της απαλλαγής και η Grundig υπέβαλε εγκύρως τη σχετική αίτηση για την ανανέωσή της πριν αυτή εκπνεύσει, η ισχύς της απαλλαγής μπορεί να παραταθεί από τις 29 Μαρτίου 1989, βάσει των διατάξεων του άρθρου 8 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17. Λαμβάνοντας υπόψη τη δομή που επικρατεί στην αγορά του αντίστοιχου κλάδου της οικονομίας και το μερίδιο και τη σημασία της Grundig στην ανάλογη αγορά, η παράταση είναι δυνατόν να δοθεί για μια δεκαετία, δηλαδή μέχρι τις 28 Μαρτίου 1999.

Προκειμένου, εξάλλου, να δοθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να ελέγξει κατά πόσο μεταβλήθηκαν οι ουσιώδεις συνθήκες στις οποίες στηρίχθηκε η εκτίμησή της υπό το πρίσμα της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, και κατά πόσον η Grundig εφαρμόζει τα κριτήρια έγκρισης με διακριτικό τρόπο ή εφαρμόζει καταχρηστικά το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των στοιχείων του αριθμητικού ελέγχου, η Grundig οφείλει να υποβάλλει κάθε χρόνο εκθέσεις σχετικά με την αναγνώριση των εμπόρων και την εφαρμογή του αριθμητικού ελέγχου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ κηρύσσεται ανεφάρμοστο, σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 ως προς:

— τη σύμβαση διανομής της Grundig στην Κοινότητα για το χονδρικό εμπόριο και

— τη σύμβαση διανομής της Grundig στην Κοινότητα για το λιανικό εμπόριο.

Η παρούσα απαλλαγή ισχύει από τις 29 Μαρτίου 1989 μέχρι τις 28 Μαρτίου 1999.

Άρθρο 2

Η επιχείρηση Grundig AG οφείλει να υποβάλλει στην Επιτροπή, ετησίως και για πρώτη φορά στις 31 Δεκεμβρίου 1993, εκθέσεις σχετικά με τις περιπτώσεις κατά τις οποίες:

— έχει αρνηθεί ή αφαιρέσει από έμπορο χονδρικής ή λιανικής πώλησης την έγκρισή του ως εμπόρου της Grundig ή έχει επιβάλει κατ' αυτού αποκλεισμό προμήθειας προϊόντων της,

— έχει αξιώσει την εξέταση των εγγράφων εμπόρου της Grundig των σχετικών με τον αριθμητικό έλεγχο,

και να στοιχειοθετεί ενλόγως κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην επιχείρηση:

Grundig AG,
Kurgartenstraße 37,
D-90762 Fürth.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 1993.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής